

UCHWAŁA Nr 97 RADY MINISTRÓW

z dnia 10 lutego 1951 r.

o podatku dochodowym od spółdzielczości.

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 21 września 1950 r. o opodatkowaniu przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 399) Rada Ministrów ustala poniższe zasady opodatkowania zysków bilansowych (dochodów) spółdzielczości:

D Z I A Ł I.

Zasady ogólne.

§ 1. Podatek dochodowy pobiera się na rzecz budżetu Państwa (centralnego).

§ 2. 1. Obowiązek podatkowy rozpoczyna się z chwilą osiągnięcia przychodów, a kończy się z upływem roku podatkowego, w ciągu którego przychód ustał.

2. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy lub rachunkowy, w którym dochód został osiągnięty.

3. Jeżeli okres rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, opodatkowaniu podlega dochód osiągnięty w okresie rachunkowym. Okres rachunkowy powinien w zasadzie obejmować 12 miesięcy. W przypadku założenia przedsiębiorstwa albo przejścia przy księgach handlowych z roku kalendarzowego na rok rachunkowy lub odwrotnie, w wyniku czego okres rachunkowy obejmuje mniej lub więcej niż 12 miesięcy — opodatkowaniu podlega dochód osiągnięty w okresie rachunkowym.

§ 3. Właściwym do ustalania zobowiązań podatkowych z tytułu podatku dochodowego i do poboru tego podatku jest organ finansowy (wydział finansowy prezydium powiatowej lub miejskiej rady narodowej bądź 1. oddział wydziału finansowego Prezydium Rady Naro-

dowej m. st. Warszawy i m. Łodzi), w okręgu którego znajduje się siedziba zarządu spółdzielni (centrali, związku itp.).

D Z I A Ł II.

Przepisy szczegółowe.

R o z d z i a ł 1.

Obowiązek podatkowy.

§ 4. Obowiązkowi podatkowemu podlegają:

- a) spółdzielnie;
- b) centrale spółdzielni oraz wszystkie inne związki spółdzielni, jeżeli oprócz wykonywania funkcji kierownictwa, koordynacji, kontroli i nadzoru w stosunku do zrzeszonych spółdzielni prowadzą także działalność gospodarczą;
- c) Centralny Związek Spółdzielczy, jeżeli prócz wykonywania czynności, przewidzianych w art. 4 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i centralach spółdzielni (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 30, poz. 199 i z 1949 r. Nr 65, poz. 524) prowadzi także działalność gospodarczą.

Zwolnienia podmiotowe.

§ 5. Od obowiązku podatkowego wolne są:

- a) rolnicze spółdzielnie produkcyjne w zakresie swej działalności statutowej; podlegają one jednak obowiązkowi podatkowemu od dochodów osiągniętych z przedsiębiorstw i warsztatów z wyłączeniem zysku osiągniętego z obrotu z własnymi członkami;

- b) nowoorganizowane spółdzielnie pracy produkujące wyłącznie z surowców odpadkowych na okres dwóch lat od chwili rozpoczęcia produkcji.

R o z d z i a ł 2.

Podstawa opodatkowania.

§ 6. 1. Podstawę opodatkowania stanowi zysk bilansowy wykazany w zatwierdzonym w przepisany trybie zamknięciu rachunkowym, sporządzonym na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych zgodnie z obowiązującymi podatnika zasadami bilansowania oraz przepisami niniejszej uchwały.

2. Podatnicy, którzy nie sporządzają zamknięcia rachunkowego przed upływem terminu do złożenia rocznego zeznania podatkowego lub którzy sporządzają zamknięcie rachunkowe niezgodnie z przepisami ust. 1, podlegają opodatkowaniu od dochodu podatkowego ustalonego w oparciu o dane wykazane księgami handlowymi przy uwzględnieniu materiałów posiadanych przez organ finansowy.

§ 7. 1. Podstawę opodatkowania centrali spółdzielni oraz związków spółdzielni stanowi zysk bilansowy, osiągnięty z działalności gospodarczej, o której mowa w § 4 lit. b), pod warunkiem jednak, że wpływy i wydatki z tej działalności gospodarczej będą wyodrębnione bilansowo, a co najmniej wyodrębnione na rachunku wyników; w przeciwnym przypadku podstawę opodatkowania stanowi ogólny dochód centrali lub związku.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do Centralnego Związku Spółdzielczego, pod warunkiem że zysk bilansowy z pozostałej działalności obrócony będzie w całości na fundusze celowe spółdzielczości.

§ 8. W razie gdy jednostka nadrzędna stwierdzi, że podległa spółdzielnia prowadzi działalność niezgodną z zasadami ruchu spółdzielczego, opodatkowanie tej spółdzielni za dany rok podatkowy następuje według przepisów dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 450). Decyzja w tym przedmiocie ulega uchyleciu na wniosek Centralnego Związku Spółdzielczego albo Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

§ 9. 1. Za dochód (zysk bilansowy, dochód podatkowy) uważa się sumę wszystkich przychodów w pieniądzu lub wartościach pieniężnych, osiągniętych w danym roku kalendarzowym lub rachunkowym z poszczególnych źródeł — po potrąceniu kosztu uzyskania tych przychodów.

2. Przychodami są także zaksięgowane przychody, które mają dopiero wpływać, a kosztami — także koszty, które zostały już zarachowane, chociaż ich jeszcze nie poniesiono, jeżeli odnoszą się do danego roku kalendarzowego lub rachunkowego.

§ 10. Kosztami uzyskania przychodu z poszczególnego źródła są wszelkie koszty, ponoszone w celu osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodu z wyjątkiem kosztów wymienionych w § 14.

§ 11. Kosztami uzyskania przychodów w szczególności są:

- odsetki od długów;
- świadczenia na rzecz jednostek nadrzędnych, w których podatnik jest zrzeszony;
- podatki i inne daniny publiczne wraz z odsetkami za zwłokę z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych oraz składki ubezpieczeniowe przypadające ze źródła przychodu;
- prawidłowe coroczne odpisy na zużycie środków trwałych;

e) straty częściowe lub całkowite na składnikach majątkowych; straty te są potrącalne w udowodnionej wysokości nie pokrytej sumą ubezpieczeniową i odpisami z tytułu zużycia i tylko z przychodów tego roku, w którym strata rzeczywiście nastąpiła; potrącenie takich strat z przychodów lat następnych nie jest dopuszczalne;

f) jednorazowo odpisana całkowita wartość przedmiotów, których koszt nabycia nie przekracza 900 zł, pod warunkiem, że odpis ten dokonany będzie wyłącznie w tym roku podatkowym, w którym przedmioty zostały nabyte;

g) straty gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska” z tytułu działalności ośrodków maszynowych.

§ 12. 1. Minister Finansów za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego ustali normy odpisów na zużycie środków trwałych.

2. Wyższe normy zużycia mogą być uwzględnione, jeżeli podatnik wysokość dokonanych odpisów należyście uzasadni i udokumentuje.

§ 13. Wartość środków trwałych i nakładów, wykazanych w księgach według cen z okresu przed dniem 1 września 1939 r., przeliczonych na nowy pieniądz w związku z ustawą z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 459), przyjętą należy dla celów obliczenia wysokości odpisów na zużycie w 80-krotnej wysokości ceny nabycia lub wytworzenia; 79/80 kwoty odpisu przeniesić należy na specjalne konto „Nadzwyczajne odpisy na zużycie” i wprowadzić do pasywów bilansu przedsiębiorstwa.

§ 14. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów:

- wydatków na nabycie, powiększenie lub ulepszenie źródła przychodów. Wydatki te jednak należy uwzględnić przy ustalaniu nadwyżki ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych i to bez względu na czas ich poniesienia. Przepis § 13 w przedmiocie przeliczenia wartości stosuje się odpowiednio;
- tworzenia funduszy rezerwowych wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem wymienionych w § 17 lit. c) i d) niniejszej uchwały;
- wydatków na umorzenie długów oraz kapitałów włożonych w źródło przychodów;
- kwot wydzielonych na oprocentowanie udziałów członkowskich;
- kwot rozdzielonych między udziałowców tytułem udziału w zyskach;
- nadwyżek wszelkiego rodzaju wynagrodzeń ponad normy, przewidziane w § 15, wypłacanych członkom władz przedsiębiorstwa i pracownikom na stanowiskach kierowniczych;
- nadwyżek wszelkiego rodzaju wynagrodzeń wypłacanych ponad normy układu zbiorowego, a w razie braku układu — ponad normy zatwierdzone przez władze nadrzędne spółdzielni. Nie uważa się za nadwyżki świadczeń na rzecz pracowników spółdzielni z tytułu akcji socjalnej, nagród i wynagrodzeń za prace zlecone;
- wydatków na podatek dochodowy wraz z kosztami egzekucyjnymi;
- grzywn i kar pieniężnych wraz z kosztami egzekucyjnymi z wyjątkiem kar umownych;
- ofiar wszelkiego rodzaju;

k) kosztów uzyskania przychodów ze źródeł, z których nadwyżki w ogóle nie podlegają opodatkowaniu albo są zwolnione od podatku z mocy niniejszej uchwały lub przepisów szczególnych.

§ 15. Za nadwyżki wynagrodzeń, o których mowa w § 14 lit. f), uważa się wynagrodzenia przekraczające wysokość wydatków dozwolonych na ten cel przez Centralny Związek Spółdzielczy, a w braku takiego określenia — wynagrodzenia przekraczające normy ustalone przez Ministra Finansów.

§ 16. Za pracowników na stanowiskach kierowniczych (§ 14 lit. f) uważa się wszystkich pełnomocników, ustanowionych do samodzielnego prowadzenia całego przedsiębiorstwa lub oddziału.

Zwolnienia przedmiotowe.

§ 17. Opodatkowaniu nie podlegają:

- a) zyski z tytułu posiadania udziałów,
- b) subwencje i dotacje, wydatkowane na cele przewidziane statutem nie wyłączając opłat na Społeczny Fundusz Odbudowy Stolicy, oraz subwencje i dotacje otrzymane, co do których istnieje obowiązek rozliczenia;
- c) rezerwy przeznaczone na pokrycie należności, których nieściągalność została uprawdopodobniona;
- d) wydatki na fundusze celowe;
- e) kwoty otrzymane z funduszy celowych;
- f) zyski z działalności ośrodków maszynowych gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska“, wykonywanej w ramach statutu (regulaminu), pod warunkiem prowadzenia w księgach oddzielnych kont dla tej działalności; w przeciwnym razie opodatkowaniu podlega cały zysk spółdzielni;
- g) na okres dwóch lat — zyski nowoorganizowanych w spółdzielniach pracy działów produkcji opartych wyłącznie na surowcach odpadkowych pod warunkiem, że wpływy i wydatki z tych działów będą w rachunku wyników wyodrębnione lub też wykazane w odrębnym bilansie;
- h) na okres dwóch lat — zyski osiągnięte z przedsiębiorstw i warsztatów prowadzonych przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne;
- i) różnice pomiędzy rzeczywistą wartością przedmiotów majątkowych, powstałą w wyniku dokonanego przeszacowania i uwidocznioną w ostatnim bilansie zamknięcia, a wartością wykazywaną do tego czasu w bilansach spółdzielni;
- j) zyski bilansowe Centralnego Związku Spółdzielczego, powstałe ze świadczeń spółdzielni i central na rzecz związku oraz ze wszystkich innych źródeł, z wyłączeniem jedynie źródeł wymienionych w § 4 lit. c), jeżeli przelewane są w całości na fundusze celowe spółdzielczości.

R o z d z i a ł 3.

Szczegółowe zasady opodatkowania.

§ 18. W przypadku dokonanego w ciągu roku połączenia spółdzielni, spółdzielnia przejęta podlega po raz ostatni odrębnemu opodatkowaniu za czas do chwili przejęcia; podstawę opodatkowania spółdzielni przejmującej stanowi zysk wykazany w rachunku wyników na koniec roku, w którym przejęcie nastąpiło.

§ 19. W przypadku zbycia bądź przekazania prowadzonego przez spółdzielczą jednostkę gospodarczą przedsiębiorstwa czy zakładu w całości albo w części innej spółdzielczej lub państwowej jednostce gospodar-

czej, zysk bilansowy osiągnięty ze zbytego (przekazanego) przedsiębiorstwa lub zakładu do czasu zbycia (przekazania) podlega opodatkowaniu wraz z zyskiem jednostki zbywającej (przekazującej). Przepis powyższy stosuje się odpowiednio w przypadku przejęcia przez jednostkę gospodarczą spółdzielczą przedsiębiorstwa, zakładu lub ich części od państwowej jednostki gospodarczej.

R o z d z i a ł 4.

Wysokość podatku.

§ 20. Wysokość podatku dochodowego wynosi $\frac{1}{3}$ część zysku bilansowego bądź dochodu podatkowego (§ 6).

§ 21. 1. Jeżeli prowadzone przez podatników księgi handlowe okażą się nieprawidłowe pod względem materialnym lub gdy bilans roczny w terminie przepisany (§ 27 ust. 1) nie został sporządzony albo sporządzony bilans nie został zatwierdzony przez właściwe władze spółdzielni, przypadający podatek ulega podwyższeniu o 10%.

2. Jeżeli organ finansowy ustali, że podatnik nie stosował się do obowiązujących zasad systemu finansowego, przypadający podatek ulega podwyższeniu o 10%; decyzję o podwyższeniu podatku wydaje organ finansowy po uprzednim zasięgnięciu opinii banku finansującego. Podwyższeniu ulega podatek za te okresy miesięczne, w których nastąpiło naruszenie zasad.

D Z I A Ł III.

Płatność podatku.

§ 22. Podatnicy obowiązani są wpłacać w ciągu roku podatkowego podatek dochodowy w terminie do dnia 25 następnego miesiąca za miesiąc ubiegły.

§ 23. Podstawę do obliczenia podatku dochodowego stanowi zysk bilansowy wykazany w bilansie miesięcznym bądź dochód podatkowy (§ 6 ust. 2 i § 8) za dany okres.

§ 24. Podatnicy obowiązani są w terminach płatności składać deklaracje na podatek dochodowy z dołączeniem bilansu miesięcznego. W składanych deklaracjach należy podawać podstawę obliczenia podatku i jego wysokość.

§ 25. 1. Podatnicy, którzy nie sporządzą bilansu miesięcznego w terminie płatności podatku dochodowego, obowiązani są wpłacać podatek w wysokości wpłaconej (przypadającej do uiszczenia) za miesiąc ubiegły, zwiększony o 10%.

2. Jeżeli po sporządzeniu następnie bilansu miesięcznego (okresowego) będzie wynikało, że podatek obliczony na podstawie ust. 1 został wpłacony w kwocie niższej od kwoty, jaka wypada z bilansu miesięcznego (okresowego), wówczas na podatniku ciąży obowiązek dokonania dodatkowej wpłaty w terminie płatności bieżącego podatku. Od kwot przypadających z tytułu dopłaty do uiszczonoego w sposób podany w ust. 1 podatku należy pobrać odsetki za zwłokę od terminu płatności podatku za każdy miesiąc.

3. Jeżeli natomiast wpłacone kwoty podatku przekroczyły kwotę, jaka wypada z bilansu miesięcznego (okresowego), podatnikowi służy prawo zarażowania kwoty nadpłaconej na poczet podatku za następne miesiące.

§ 26. Brak zysku bilansowego w poszczególnych miesiącach zwalnia podatników od obowiązku uiszczenia podatku pod warunkiem przedłożenia organom finansowym deklaracji wraz z bilansem miesięcznym.

§ 27. 1. Podatnicy obowiązani są w terminie do dnia 30 kwietnia roku następnego po upływie roku kalendarzowego bądź rachunkowego złożyć organowi finansowemu zeznanie podatkowe wraz z bilansem rocznym. W tymże terminie należy uiszczyć podatek w wysokości różnicy pomiędzy kwotą podatku przypadającego od wykazanego w zeznaniu dochodu, przy uwzględnieniu przepisów § 21 ust. 2, a sumą podatku przypadającego za poszczególne miesiące danego roku (§§ 22 i 23); nadpłacone kwoty podatku ulegają zarachowaniu — po uprzednim stwierdzeniu przez organ finansowy prawidłowości złożonego zeznania (§ 28 ust. 1) — w pierwszym rzędzie na bieżące należności podatku dochodowego, a następnie na inne należności podatkowe, a w ich braku podlegają zwrotowi.

2. Podatnicy, którzy zeznań podatkowych o dochodzie wraz z bilansem rocznym w terminie podanym w ust. 1 nie złożą, obowiązani są uiszczyć w tym terminie uzupełniającą kwotę podatku w wysokości różnicy pomiędzy sumą podatku należnego według deklaracji miesięcznych a kwotą podatku przypadającego przy zastosowaniu przepisów § 21. Po złożeniu zeznania i bilansu mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustępu poprzedniego.

§ 28. 1. Organ finansowy obowiązany jest czuwać, aby podatnicy składali deklaracje i zeznania po-

datkowe w terminach przewidzianych niniejszą uchwałą, oraz by dokonywane obliczenia podatku dochodowego były prawidłowe i zgodne z niniejszą uchwałą.

2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości organ finansowy oblicza podatek i wzywa podatnika do uiszczenia niedopłaconej różnicy.

3. Różnica pomiędzy kwotą podatku, ustaloną przez organ finansowy, a sumą podatku, przypadającą bądź uiszczoną przez podatników, płatna jest w ciągu miesiąca od dnia następnego po doręczeniu decyzji, ustalającej zobowiązanie podatkowe.

D Z I A Ł IV.

Przepisy końcowe.

§ 29. W przedmiotach nie uregulowanych niniejszą uchwałą stosuje się odpowiednio przepisy dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 56, poz. 506) jak również przepisy dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 452).

§ 30. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Finansów.

§ 31. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i stosuje się do dochodów osiągniętych począwszy od dnia 1 stycznia 1951 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*